

APEL PROIECTUL PRIVIND „DECRIMINALIZAREA INFRAȚIUNILOR ECONOMICE” SCAPĂ DE RĂSPUNDERE PENALĂ „BĂIETII ȘMECHERI”, SUBMINEAZĂ LUPTA ANTICORUPȚIE ȘI NU POATE FI PROMOVAT

13 decembrie 2017

La 31 octombrie 2017, Ministerul Justiției a remis spre coordonare un proiect de lege care are drept scop declarat sporirea climatului investițional, atragerea investițiilor străine și reducerea presiunii asupra mediului de afaceri din partea instituțiilor de forță. Despre elaborarea acestui proiect de lege organizațiile semnatare nu au cunoscut până la 31 octombrie 2017.

Printre amendamentele propuse în proiect sunt numeroase inițiative care nu pot avea ceva în comun cu scopurile declarate ale proiectului. Din contra, acestea nu sunt justificate și subminează lupta cu corupția și investigarea fraudelor economice comise anterior. Printre acestea se numără un nou temei de exonerare de răspundere penală, un nou temei de suspendare a executării pedepsei cu închisoarea, interzicerea arestării persoanelor pentru crime sancționate cu mai puțin de 5 ani de închisoare, lărgirea competenței Procuraturii Anticorupție și creșterea numărului cauzelor penale date în competența exclusivă a procurorilor. De asemenea, sunt schimbate substanțial competențele organelor de control de aplicare a sancțiunilor.

Proiectul prevede că persoana este absolvită o singură dată de răspundere penală pentru comiterea unor infracțiuni economice dacă recuperează prejudiciul și plătește o amendă la stat. În situații similare, judecătorul este obligat să aplice suspendarea pedepsei cu închisoarea pentru numeroase infracțiuni economice. Printre infracțiunile pentru care se aplică aceste facilități sunt practicarea ilegală a activității de întreprinzător, evaziunea fiscală, manipularea și abuzul cu titluri de valoare, încălcarea drepturilor acționarilor sau accesul neautorizat la rețelele de telecomunicații. În versiunea inițială, proiectul prevedea că facilitatea se aplică și față de creditarea ilegală, administrarea frauduloasă a băncii sau obstrucționarea controlului în sistemul bancar. Totuși, chiar cu modificările ulterior operate, amendamentele rămase pot avea o serie de implicații negative asupra mediului financiar-bancar, asupra reformelor demarate în sector sau chiar asupra intenției potențialilor investitori strategici de a veni în țara noastră.

Decriminalizarea de facto a infracțiunilor aferente valorilor mobiliare, în special a celor ce țin de ținerea registrelor deținătorilor de acțiuni, va reduce și mai mult din capacitatea statului în a garanta proprietatea privată și drepturile investitorilor, or, acesta este principalul element al unui climat investițional sigur. Este inadmisibil ca numeroasele atacuri de tip raider din ultimii ani și delapidarea proprietății prin scheme frauduloase și persoane interpușe să fie exonerate de răspundere penală.

Proiectul de facto interzice arestarea persoanelor acuzate de infracțiuni economice. Atragerea investițiilor nu poate fi obținută prin acordarea de facilități escrocilor. Din contra, aceasta va trimite și un semnal de descurajare oamenilor de afaceri de bună credință. Mai mult ca atât, un stat care a fost victima unei fraude bancare imense și a numeroaselor atacuri de tip raider ar trebui, din contra, să înăsprească

sanctiunile pentru astfel de abateri, descurajând orice noi tentative de acest gen. Introducerea acestor modificări la momentul actual ar putea îngreuna serios activitatea organelor abilitate în ceea ce privește investigarea fraudei bancare și responsabilizare adecvată a persoanelor vinovate de aceasta.

În același timp, am fost frapați să constatăm că, deși proiectul are drept scop declarat facilitarea mediului de afaceri, acesta schimbă competența organelor responsabile de investigarea cauzelor de corupție. Contrar recomandărilor internaționale, corupția mică, care acum este investigată de CNA, este dată în competența exclusivă a procurorilor anticorupție. Aceasta le va distrage atenția de la cauzele de mare corupție și va mări și mai mult volumul de muncă al procurorilor anticorupție, zădărniciind lupta cu marea corupție. Proiectul nu justifică în niciun fel această modificare. Mai mult, această modificare este contrară conceptului pus la baza reformei legislative a procuraturii votată în 2016. Această schimbare nu a fost discutată în prealabil cu procurorii. Procuratura Generală și organizații ale societății civile au solicitat anterior Ministerului Justiției să nu o promoveze, însă fără succes.

Anterior, organizații ale societății civile au solicitat Ministerului Justiției înlăturarea aspectelor de mai sus și chiar au formulat o notă de poziție publică. Și Centrul Național Anticorupție a dat aviz negativ proiectului. Lipsa unei justificări, coroborată cu insistența cu care proiectul este promovat, sugerează că proiectul de lege urmărește un alt scop decât cel declarat.

Organizațiile semnatare solicită cu fermitate Ministerului Justiției și Guvernului:

- a) retragerea proiectului de lege privind „decriminalizarea infracțiunilor economice”;
- b) crearea unui grup de lucru reprezentativ, cu implicarea tuturor părților interesate, inclusiv a societății civile, partenerilor de dezvoltare și a mediului de afaceri pentru a

elabora soluții legislative pentru problemele reale cu care se confruntă mediul de afaceri;

De asemenea, chemăm partenerii de dezvoltare ai Republicii Moldova să urmărească cu cea mai mare atenție inițiativa de „decriminalizare a infracțiunilor economice”.

Organizațiile semnatare:

Asociația pentru Democrație Participativă (ADEPT)

Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă (AGER)

Asociația Presei Independente (API)

Centrul „Acces-info”

Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”

Centrul de analiză și prevenire a corupției (CAPC)

Centrul de Informații GENDERDOC-M

Centrul de Investigații Jurnalistice (CIJ)

Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM)

Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare (CPD)

Comunitatea WatchDog.MD

CPR Moldova

Centrul pentru Jurnalism Independent (CJI)

Institutul de Politici Publice (IPP)

Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale „Viitorul”
(IDIS „Viitorul”)

Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE)

Promo-LEX

Transparency International-Moldova

Persoană de contact:

Vladislav GRIBINCEA, Președinte, Centrul de Resurse Juridice din Moldova,

email: vladislav.gribincea@crjm.org, tel. + 22 843601